

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради школи

Протокол № 01 від 29.08.2025

Голова педагогічної ради _____ Олена СТИРАНКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

наказ директора Великосєвастянівського ліцею

№109 від 29.08.2025

директор _____ Олена СТИРАНКО

Освітня програма

Великосєвастянівського ліцею
Христинівської міської ради Черкаської області
на 2025/2026 навчальний рік

I. Вступ

Великосевастьянівський ліцей Христинівської міської ради Черкаської області є закладом загальної середньої освіти – юридичною особою, основним видом діяльності якого є освітня діяльність, що провадиться на певних рівнях повної загальної середньої освіти. Відповідно до Статуту Великосевастьянівського ліцею Христинівської міської ради Черкаської області є закладом загальної середньої освіти, що забезпечує реалізацію права на безоплатне здобуття повної загальної середньої освіти відповідно до стандартів освіти.

Адреса: 20045 вул.Св.Покрови, 1а села Велика Севастьянівка Уманського району Черкаської області

Форма власності – комунальна.

Мова освітнього процесу в закладі освіти – українська.

Нормативне забезпечення

Організація освітнього процесу у Великосевастьянівському ліцеї у 2025/2026 навчальному році здійснюватиметься відповідно до:

Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми», «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

Постанов Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2025 року №1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», від 13 вересня 2017 року №684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку, вихованців та учнів» у редакції від 05 вересня 2023 року №985, від 04 червня 2025 року №658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми»; від 15 вересня 2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (зі змінами);

розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;

розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 року №301-р «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти»;

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства охорони здоров'я №1984 від 20.09.2021, №1371 від 01.08.2022) ;

Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України 09.07.2018 №579 (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства внутрішніх справ №460 від 16.06.2020, №440 від 19.07.2022);

наказів Міністерства освіти і науки України:

- від 26.12.2017 №1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти»;

- від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»;

- від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;

- від 07.08.2024 №1112 «Про затвердження порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні (zareєстрований у Міністерстві юстиції України 08.08.2024р. за №1222/42567)»;

- від 09.08.2024 року № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти»;

- від 02.08.2024 року № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;

- від 08.08.2024 року №1116 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»;

- від 03.06.2025 року №808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України», zareєстрований в Міністерстві юстиції України 18 червня 2025 року за № 937/44343;

- від 20.06.2025 року №890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»;

- від 07.08.2025 року №1119 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України».

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

на рівні початкової освіти (в 1-4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);

на рівні базової середньої освіти: у 5-8 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898); у 9 класі – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);

на рівні профільної середньої освіти (в 10-11 класах) – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти;

Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти – на рівні початкової освіти:

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);

Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22);

на рівні базової середньої освіти:

у 5-8 класах – Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 р. № 235 у редакції наказу МОН від 09.08.2024 р. №1120);

у 9 класі – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 р. № 405);

на рівні профільної середньої освіти – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами; наказу МОН № 890 від 20.06.2025 року «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»);

Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року №

536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518;

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2024 № 1276), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;

Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224);

Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р. за № 564/32016 зі змінами, внесеними наказом МОН від 20.05.2024р. №714;

Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

листів Міністерства освіти і науки України 29.05.2025 № 1/11233-25 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2025-2026 року», № 1/16828-25 від 13.08.25 року «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році»;

розпоряджень органів місцевого самоврядування та власного Статуту.

Призначення освітньої програми Великосєвастянівського ліцею Христинівської міської ради Черкаської області – всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадської активності, формування в учнів компетентностей, визначених Законом України «Про освіту».

– реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентоздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність);

– забезпечення діяльнісної спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість;

– реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків;

– наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів;

– зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

Головне завдання педагогічного колективу Великосєвастянівського ліцею Христинівської міської ради Черкаської області – це реалізувати та гармонійно поєднати реалізацію всіх аспектів у навчанні:

- система уроків, яка передбачає реалізацію завдань освіти, виховання і розвитку учнів;
- зміст діяльності учителя і учнів, який забезпечує реалізацію всіх трьох видів завдань;
- різноманітність методів, форм і засобів навчання;
- у процесі контролю і самоконтролю навчання одночасно оцінюється якість реалізації всіх функцій, а не однієї з них;
- використання очної, дистанційної та змішаної форм навчання.

Сукупність цих вимог при побудові процесу навчання підносить його на якісно новий рівень, при якому комплексно реалізуються завдання, що стоять перед закладом загальної середньої освіти.

Перед закладом поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази закладу.

Завданнями закладу є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- забезпечення виконання вимог Державних стандартів загальної середньої освіти, підготовка здобувачів освіти до подальшої освіти і трудової діяльності;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство;
- забезпечення оптимальних умов для розумового, морального, емоційного, фізичного розвитку дітей на основі наукового вивчення їхніх індивідуальних особливостей, інтересів, нахилів;
- соціальний та матеріальний захист творчо обдарованої молоді;
- створення умов для соціальної адаптації, подальшої інтеграції в суспільство осіб з особливими освітніми потребами.

Основним засобом реалізації призначення закладу є здійснення освітньої діяльності трьох ступенів освіти:

- I ступінь – початкова школа з тривалістю навчання 4 роки (1-4 класи);
- II ступінь – основна школа з тривалістю навчання 5 років (5-9 класи);
- III ступінь – профільна з тривалістю навчання 2 роки (10-11 класи).

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітня програма закладу - комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом для досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом загальної середньої освіти результатів навчання.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти та Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти» (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках річних навчальних планів

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено, пропонується зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено МОН України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН.

Досягнення мети, призначення закладу, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми. У закладі освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин буде проводитись загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладі організовується в межах навчального року, що розпочинається у

День знань – 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 30 червня наступного року.

Згідно зі ст. 9 Закону України «Про освіту» повна загальна середня освіта в закладі освіти організована за інституційною (очною (денною) формою, за потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Педагогічний патронаж передбачений для учнів, які за станом здоров'я не можуть з'являтися у школі щодня. Таку форму навчання буде організовано за потребою учнів та заявою батьків згідно Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Навчальний план складено за Типовими освітніми програмами закладів загальної середньої освіти:

Кількість навчальних годин визначається з розрахунку:

10 годин на тиждень на кожного здобувача освіти 1-4 класів;

14 годин на тиждень на кожного здобувача освіти 5-9 класів;

16 годин на тиждень на кожного здобувача освіти 10-11 класів.

В умовах воєнного стану освітня, навчальні програми та річний навчальний план виконуються педагогами в повному обсязі з використанням очної, дистанційної та змішаної форм організації освітнього процесу, в залежності від безпекової ситуації.

Якщо повітряна тривога розпочалася задовго до початку занять, триває до 11 години, то освітній процес у цей день розпочнеться для учнів дистанційно після завершення повітряної тривоги (рішення педагогічної ради). Якщо повітряна тривога закінчується раніше 11 години, то освітній процес відбувається в очній формі.

У разі загострення безпекової ситуації, введення протиепідемічних заходів, навчання учнів здійснюється за рішенням педагогічної ради, наказом директора з використанням технологій дистанційного навчання згідно з Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти відповідно до річного навчального плану та розкладу. При переході на дистанційне навчання (за відповідним наказом по Великосєвастіянівському ліцеї та вимогою часу) щодня за затвердженим розкладом уроків педагогами проводитимуться навчальні заняття за допомогою платформи Google Classroom, Google meet, електронних журналів та щоденників в екосистемі «Мрія» в синхронному та асинхронному режимі, здійснюється зворотний зв'язок з учнями в електронному вигляді, використовуючи цифрові освітні платформи, електронну пошту і т.п.

Освітній процес у Великосєвастіянівському ліцеї на період дії воєнного стану в Україні організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

В умовах правового режиму воєнного стану під час оголошення повітряної тривоги чи надзвичайної ситуації здійснюються та дотримуються заходів цивільного захисту: почувши сигнал цивільного захисту педагоги, учні, працівники освітнього закладу повинні негайно залишити приміщення та перейти до найпростішого укриття, що розташоване в закладі освіти.

Педагогічні працівники повинні неухильно дотримуватися основного алгоритму дій вчителя, якщо під час уроків умикається сигнал повітряної тривоги:

- учитель сповіщає учнів про загрозу;

- зупиняє урок;

- сповіщає учням про необхідність пройти до укриття цивільного захисту та проводить їх в укритті (за можливості);

- після завершення небезпеки та оголошення скасування сигналу педагогічні працівники та учні повертаються до проведення уроків за затвердженим розкладом.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання учнів;
- зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- форми організації освітнього процесу;
- інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Внутрішня система забезпечення якості реалізується через:

- поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти здійснюється впродовж семестру з метою оцінювання складових учнівської компетентності під час усіх видів занять та самостійної роботи учнів з вивчення навчальних предметів. Поточні результати навчальних досягнень здобувачів освіти фіксуються в електронних класних журналах і доступні для перегляду та аналізу дирекції, класними керівниками, здобувачами освіти та їх батьками;
- підсумковий контроль в результаті навчання здобувачами освіти здійснюється у формі діагностичних робіт, контрольних та підсумкових робіт, ДПА.

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:

- постійний моніторинг змісту освіти, який полягає у періодичному аналізі навчальних планів, програм навчальних дисциплін на предмет їх відповідності навчальним потребам здобувачів освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг технології навчання, який полягає у визначенні ступенів відповідності методів, засобів, форм навчання сучасним науково-педагогічним підходам та сучасній освітній парадигмі вітчизняної освіти, аналізі критеріїв оцінювання та ефективності засобів контролю навчальних досягнень учнів;
- моніторинг ресурсного потенціалу закладу. Це аналіз відповідності матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного ресурсів цілям заявлених освітніх програм, встановлення ефективності функціонування інформаційної системи школи;
- моніторинг управління ресурсами та процесами. Здійснення моніторингу управління ресурсами та процесами в закладі полягає у визначенні ефективності управління в освітньому процесі в цілому та окремих його складників (планування, організація, контроль, облік).
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення даної діяльності, участь у стратегічному плануванні.

Організація внутрішньої системи забезпечення якості освіти у Великоसेвастіянівському ліцеї здійснюється на таких рівнях:

I рівень – здобувачі середньої освіти. На першому рівні організації внутрішньої системи забезпечення якості освіти психологом та соціальним педагогом (а за відсутності класними керівниками) здійснюються соціологічні опитуванням здобувачів освіти щодо якості проведення навчальних занять (уроків, практичних та лабораторних робіт), анкетування під час проведення самооцінювання;

II рівень – методичні об'єднання педагогів. Другий рівень забезпечення якості освіти визначається за такими напрямками: контроль виконання вимог та встановлених нормативів щодо якісної організації освітньої діяльності; моніторинг поточних, проміжних результатів навчання здобувачів освіти; встановлення та оцінювання рівня

досягнень складових компетентностей здобувачів освіти, досягнутих на певному етапі їх навчання (семестр).

III рівень – адміністрація закладу освіти. На третьому рівні визначається якість планування, здійснюється контроль рівня досягнень здобувачами освіти; управління якістю (методи та види діяльності оперативного характеру, що використовуються для виконання вимог до середньої освіти та встановлених нормативів); проводиться щорічне оцінювання здобувачів освіти; забезпечується підвищення кваліфікації педпрацівників; забезпечується публічна інформація про освітні програми.

II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти. Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження в основній школі. Відповідно до Закону України «Про освіту» початкова освіта I ступеня здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

Навчання за освітньою програмою **базової середньої освіти** можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти). У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Продовження навчання у 5-9-х класах відбувається відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 № 367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти».

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання у порядку, визначеному Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти (далі — Положення), затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 3 лютого 2016 року за № 184/28314, упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання (відповідно до абзацу другого пункту четвертого Положення) наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її

склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти.

Профільну середню освіту можуть здобувати особи, які завершили здобуття базової середньої освіти. Учні, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти за інших умов.

Відповідно до наказу МОН від 28 березня 2022 р. № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» зарахування здобувачів загальної середньої освіти, які вимушені були змінити місце навчання та/або проживання (перебування) і проживають (перебувають) в Україні чи за її межами, до закладу освіти відбувається за заявою (її сканованою копією чи фотокопією), що подається до закладу освіти одним з батьків, опікуном, іншим законним представником, родичем здобувача освіти або повнолітнім здобувачем освіти наочно, факсом, електронною поштою, іншими засобами зв'язку чи у будь-який інший спосіб (за вибором заявника).

III. Загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні, його розподіл між освітніми галузями та роками навчання

Освітня програма для 1-2, 3-4 класів розроблена відповідно Типової освітньої програми НУШ-2 авторського колективу під керівництвом Шияна Р.Б. на виконання Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту» та у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (Постанова Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»), Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743; Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743; згідно з наказами Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 і наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»; наказу МОН України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (таблиці 2,3 до Типової освітньої програми), наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», наказів МОН України від 31.03.2020 № 464 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», від 03.06.2025 року №808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18 червня 2025 року за № 937/44343; від 20.06.2025 року №890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

1-4 класи:

- мовно-літературна (українська мова);
- іншомовна (англійська мова);
- математична (математика);

- природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі (я досліджую світ);
- технологічна;
- інформатична (інформатика);
- мистецька (музичне мистецтво, образотворче мистецтво);
- фізкультурна (фізична культура);

5 – 8 класи:

- мовно-літературна;
- математична;
- природнича;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- технологічна;
- інформатична;
- мистецька;
- фізична культура.

9 - 11 класи:

- мови та літератури;
- суспільствознавство;
- мистецтво;
- математика;
- природознавство;
- технології;
- здоров'я та фізична культура.

Навчальні плани початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні.

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через інтегрований навчальний предмет «Українська мова» у 1, 2, 3, 4 класах (по 5 годин на тиждень, НУШ-2).

«Іноземна мова» (англійська) реалізується у 1-му класі - 2 години на тиждень, 2, 3, 4 класах по 3 години на тиждень.

Математична освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Математика» у 1, 2 класах по 3 години на тиждень, 3, 4 класах по 4 години на тиждень.

Освітні галузі: мовно-літературна, математична, природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична реалізуються в рамках інтегрованого предмета «Я досліджую світ» для НУШ-2 в 1, 2, 3, 4 по 7 годин на тиждень.

Інформатична освітня галузь реалізується через предмет «Інформатика» для 2, 3, 4 класів по 1 годині на тиждень відповідно до Порядку, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2025 №808.

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі предмети «Мистецтво: образотворче мистецтво» і «Мистецтво: музичне мистецтво» для всіх класів НУШ-2 по 1 годині на тиждень.

Фізкультурна освітня галузь реалізується через предмет «Фізична культура» в усіх початкових класах закладу по 3 години на тиждень.

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) Великосєвастіанівського ліцею розроблена на виконання Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898), 5-8 класи - Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН від 19.02.2021р. №235 в редакції наказу МОН від 09.08.2024р. №1120, у 9 класі – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року

№1392); Типової освітньої програми закладів середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20 квітня 2018 року № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів середньої освіти II ступеня».

Навчальні плани II рівня передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та годин для перерозподілу між освітніми компонентами, що задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків, враховуючи подолання освітніх втрат.

Обґрунтування перерозподілу навчального часу між навчальними предметами

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через навчальні предмети «Українська мова» у 5,6 класах по 5 години на тиждень, 7, 8 класи – 4 та 3,5 години (відповідно) на тиждень; «Українська література» у 5-7-х класах (по 2 години на тиждень), у 8 класі – 1,5 год; «Зарубіжна література» у 5-8 (по 1,5 години на тиждень), «Іноземна мова (англійська)» у 5-8-х класах (по 3,5 годин на тиждень)

Математична освітня галузь реалізується через: навчальний предмет «Математика» у 5, 6 класах (по 6 годин на тиждень), у 7-8 класах – через навчальний предмет «Алгебра» - 3 год та «Геометрія» - 2 год.

Природнича освітня галузь реалізується у 5 класі через інтегрований курс «Пізнаємо природу» (2 години на тиждень), у 6-8 класах – «Географію» (2 години на тиждень), у 7-8 класах «Біологію» 2 год на тиждень, «Фізику» - 2 год/тиждень, «Хімію» - 7 клас – 1 год/тиждень, 8 клас - 2 год/тиждень.

Громадянська та історична освітня галузь реалізується через предмет «Вступ до історії та громадянської освіти» у 5 класі (2 год на тиждень), у 6 – «Історія України. Всесвітня історія» (2 години на тиждень), громадянська освіта – 1 год./тиждень, у 7 класі - «Історія України. Всесвітня історія» (2 години на тиждень); у 8 класі - «Історія України. Всесвітня історія» (2 години на тиждень) та «Громадянську освіту» по 1 год у 6, 7, 8 класах.

Мета мистецької освітньої галузі у 5, 6, 7,8 класах вивчатиметься через узгодження програмового змісту в межах галузі за умови викладання предмету «Мистецтво» - 1 година на тиждень.

Технологічна освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Технології» у 5, 6,7, 8 класах – 1 година на тиждень.

Інформатична освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Інформатика» у 5, 6, 7 – 1 год., у 8 класі – 1,5 години на тиждень.

Мета і завдання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі реалізуються через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» (у 5, 6, 7 класах – 1 година на тиждень, у 8 класі – 0,5 години на тиждень, предмет «Підприємництво і фінансова грамотність» - 0,5 години на тиждень).

Освітня галузь фізична культура у 5-8-х класах — через навчальний предмет «Фізична культура» (по 3 години на тиждень). Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Перерозподіл годин

між освітніми галузями, навчальними предметами та/або інтегрованих курсів

Класи Предмети	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас
Українська мова	1	1	1	0,5
Українська література	0,5	0,5	0,5	0,5
Зарубіжна література	0,5	0,5	0,5	0,5

Іноземна мова (англ.)				0,5
Математика	2	2		
Алгебра			0,5	0,5
Геометрія			0,5	0,5
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1			
Географія		1		
Інтегрований курс історії	1	1	1	1

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти».

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-8-х класів з навчанням українською мовою

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень та рік							
		5 клас		6 клас		7 клас		8 клас	
		Мінімальне	Максимальне	Мінімальне	Максимальне	Мінімальне	Максимальне	Мінімальне	Максимальне
Мовно-літературна	На тиждень	10	13	10	13	9	12	8	12
	На рік	350	455	350	455	315	420	280	420
Математична	На тиждень	4	6	4	6	4	6	4	7
	На рік	140	210	140	210	140	210	140	245
Природнична	На тиждень	1,5	3	2	5	7	9	8	10
	На рік	52,5	105	70	175	245	315	280	350
Соціальна і здоров'язберезлива	На тиждень	1	3	1	3	1	3	1	3
	На рік	35	105	35	105	35	105	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	2	1,5	3	1,5	3	2	3
	На рік	35	70	52,5	105	52,5	105	70	105
Технологічна	На тиждень	1	3	1	3	1	2	1	2
	На рік	35	105	35	105	35	70	35	70

Інформатична	На тиждень	1	2	1	2	1	2	1,5	3
	На рік	35	70	35	70	35	70	52,5	105
Мистецька	На тиждень	1	3	1	3	1	3	1	2
	На рік	35	105	35	105	35	105	35	70
Фізична культура	На тиждень	3	3	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105	105	105
Загальнорічна кількість годин	На тиждень	31		34		35		36	
	На рік	1085		1190		1225		1260	

Освітня програма III рівня (профільна середня освіта – рівень стандарту) Великосєвастіянівського ліцею розроблена на підставі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 для 10-11 класів (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказами МОН від 31.03.2020 №464, наказом МОН від 20.06.2025 року №890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»).

В освітньому процесі використовуються навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698). Навчальні плани для 10-11 класів реалізуються через освітні галузі навчального плану Державного стандарту та містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, яка відповідає переліку, затвердженому наказом директора школи.

Вивчення навчального предмета «Захист України» здійснюється на базі ОЗО «Христинівський ліцей», де створено осередок. Години, які відведені на викладання цих предметів виводяться з тарифікації закладу. Вивчення предмету «Захист України» на базі осередку здійснюється відповідно до складеного розкладу (10 клас- друга середа місяця, 11 клас – четвертий четвер місяця).

Із запропонованого переліку вибірково-обов'язкових предметів («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), учні обрали предмети: «Інформатику» та «Мистецтво», що одночасно вивчаються в 10 та в 11 класах: інформатика – 1,5 год, технології – 1,5 год.

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти на 2025/2026 навчальний рік становить:

- для учнів 1 класу складає 770 годин/навчальний рік;
- для учнів 2 класу - 840 годин/навчальний рік;
- для учнів 3 класу - 875 годин/навчальний рік;
- для учнів 4 класу - 875 годин/навчальний рік;
- для учнів 5 класу - 1015 годин/навчальний рік;

- для учнів 6 класу – 1137,5 годин/навчальний рік;
- для учнів 7 класу - 1225 годин/навчальний рік;
- для учнів 8 класу - 1225 годин/навчальний рік,
- для учнів 9 класу - 1115 годин/навчальний рік;
- для учнів 10 класу - 1067,5 год/навчальний рік;
- для учнів 11 класу - 962,5 год/навчальний рік.

Всього використано 342 години, з них:

1–4 класи всього – 96 год/тиждень

5–9 класи – всього 172 год/тиждень (враховуючи поділ класів на групи при вивченні окремих предметів(інформатика) та вивчення курсу за вибором у 9 класі «Моя Черкащина»);

10–11 класи – всього 60 год/тиждень;

IV. Опис очікуваних результатів навчання

Організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у типових освітніх програмах трьох ступенів навчання. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізовує вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Результати навчання повинні робити внесок у формування **ключових компетентностей учнів:**

початкових класів:

1. Вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
2. Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
3. Математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
4. Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
5. Інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умій, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
6. Екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7. Інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
8. Навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями та навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
9. Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
10. Культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтва) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
11. Підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

5-11 класів:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Вільне володіння державною мовою	Уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
2	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	Активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3	Математична компетентність	Виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
4	Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій,	Формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
5	Інноваційність	Відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
6	Екологічна компетентність	Усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
7	Інформаційно-комунікаційна компетентність	Опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
8	Навчання впродовж життя	Опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
9	Громадянські та соціальні компетентності	Навчання ідеям демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
10	Культурна компетентність	Залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види

		мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
11	Підприємливість та фінансова грамотність,	Ініціативність , готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загально предметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi освітнього середовища.

Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

– організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соціального i фізичного середовища навчання;

– окремі предмети — виходячи з наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться відповідні трактовки, приклади i методи навчання, реалiзуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проєкти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрiзними темами рiзна i залежить від цілей i змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи iнший предметний цикл пов'язаний з конкретною наскрiзною темою;

– роботу в проєктах;

– позакласну роботу i роботу гурткiв (за наявностi).

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, iніціативність i підприємливість, екологічна грамотність i здоровий спiсiб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися вiдразу засобами усiх предметiв.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрiзної лiнii реалiзується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсiв, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрiзна лiнii освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нових знань, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

V. Види / форми оцінювання та його інструментарій

Відповідно до статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Реформування загальної середньої освіти спрямоване на переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня, на навчання його самостійно оволодівати новими знаннями, на формування функціональних (пов'язані зі сферою знань, умінням оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом), мотиваційних (пов'язані з інтересами, індивідуальним вибором особистості) та соціальних (пов'язані з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства) компетентностей. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання як складової освітнього процесу.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу необхідно враховувати результати оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць в доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку/заняття. Також важливо формувати в учнів уміння аналізувати власну

роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожний урок необхідно включати роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти врегульовано такими документами:

Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);

Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р за № 564/32016 зі змінами, внесеними наказом МОН від 20.05.2024 №714;

Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813;

Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-8 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 №1093;

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304) (чинні для 9 – 11 класів);

Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 9 – 11 класів).

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів 1-4 класів (Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 року №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання, учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти») здійснюється на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Результати оцінювання особистісних надбань здобувачів освіти у 1-2 класах виражають вербальною оцінкою (оцінювальним судженням) (сформовано (V)/формується). Вербальне оцінювання можна виражати як усно, так і письмово.

Результати оцінювання особистісних надбань здобувачів освіти у 3-4 класах виражають як вербальною оцінкою, так і рівневою (із зазначенням рівня результату

навчання) на підставі рішення педагогічної ради колективу закладу від 29.08.2025 протокол №01.

Показниками досягнення очікуваних результатів навчання є характеристика відповідних навчальних дій, які здійснює дитина під час виконання навчального завдання (усно, письмово, практично). Узагальнена характеристика запропонована в Орієнтовній рамці оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти (наказ МОН України від 13.07.2021 № 813, Додаток 1). Рамка побудована з урахуванням рівнів реалізації навчальної діяльності та характеристик знанневого, діяльнісного, мотиваційно-ціннісного складників компетентності та призначена для формулювання оцінювальних суджень стосовно сформованості конкретних умінь, що відповідають очікуваним результатам, визначеним в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти.

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти;</p> <p>характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти;</p> <p>застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму) / текстову;</p> <p>прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії</p>
Достатній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами;</p> <p>застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю,</p>

	<p>схему)/текстову; пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки</p>
Середній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення / виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.</p>
Початковий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; називає окремі ознаки об'єктів; відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/прочитаної інформації усно / за допомогою малюнка; коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонуванних запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату</p>

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного уміння, яке діагностується на даному етапі навчання. Уміння вважають сформованими, якщо учень самостійно і правильно виконує відповідну цьому умінню навчальну дію не нижче репродуктивного рівня реалізації навчальної діяльності. Оцінювальне судження вчитель записує у зошиті для діагностувальних робіт або на аркуші після виконаної роботи.

Якщо учня не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він не пише діагностувальної роботи.

Зошити для діагностувальних робіт зберігають у закладі загальної середньої освіти до кінця навчального року. Записи результатів оцінювання у зошитах для

діагностувальних робіт учитель використовує під час підсумкового оцінювання і фіксації його результатів у свідоцтвах досягнень учнів.

У Класному електронному журналі фіксують лише підсумкову (річну) оцінку, яку дублюють у свідоцтвах досягнень учнів (за рішенням педради).

Учителі 1, 2-х класів заповнюють лише Свідоцтва досягнень учнів. Дають характеристику навчальної діяльності та характеристику результатів навчання: сформовано (v). У 3-4 класах рівень результату навчання позначають буквами В, Д, С, П.

Оцінка – конфіденційна й доступна лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють).

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. Формувальне оцінювання здійснюється шляхом: постійного педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів та коментарів самого учня, інших учнів, учителя; застосування різних прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття, розуміння, застосування учнями навчального матеріалу; визначення динаміки нарощування якісних показників результатів навчання у поточній навчальній діяльності; поточного аналізу змістового накопичення учнівського портфолію; самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів; співбесід із батьками учнів задля врахування їх думки щодо особистісного розвитку та соціалізації тощо.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Інструментарій оцінювання учнів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне).

Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного формувального та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, педагогічними працівниками закладу ухвалено рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з предметів.

Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

- Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо).

Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

- Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

- Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

- Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Семестрове оцінювання здійснюється з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці. Проведення окремої семестрової роботи не є обов'язковим і здійснюватиметься за потреби на розсуд вчителя.

Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри.

Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п. п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання учнів 5-8 класів

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Формульоване оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання. Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку. Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку. Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні. Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий). Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові. Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання.

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове). Під час організації оцінювання результатів навчання здобувачів освіти учитель має:

визначати форми поточного і підсумкового оцінювання під час планування освітнього процесу на семестр;

формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі; основою для формулювання таких навчальних цілей є обов'язкові і очікувані результати навчання, визначені Державним стандартом / відповідними модельними Навчальними програмами;

ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватися рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року, та ознайомлення із засобами оцінювання, якими буде встановлено результати навчання;

надавати учням зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період, який має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним; акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень; труднощі в навчанні обговорювати з учнями / ученицями індивідуально; зворотний зв'язок можна надавати в письмовій, усній або електронній формі;

створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія); під час навчальної діяльності спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям;

створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання;

коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

усного опитування (індивідуальне, групове тощо);

спостереження;

письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);

практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальні проєкти; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);

завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);

самооцінювання, взаємооцінювання;

комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо. Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог.

Результати навчальних досягнень учня/учениці 5-8 класів з переліку предметів, визначених освітньою програмою відображатимуться в Свідоцтві досягнень.

При визначенні рівня навчальних досягнень учнів враховуються:

– характеристики відповіді: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;

– якість знань;

– сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;

– рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;

– вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези;

– самостійність оцінних суджень.

Оцінюючи навчальні досягнення учнів / учениць за 12-бальною шкалою в умовах компетентнісного навчання, учитель / учителька має врахувати, що диференціації підлягають насамперед розумові та практичні вміння учнів, що виявляються в різних видах діяльності. Знання доцільно розглядати як змістову складову цієї діяльності.

Характеризуючи навчальну діяльність, враховувати виражені наскрізні вміння учня/учениці, зокрема, вияв інтересу до навчання, розуміння прочитаного, вміння висловлювати власну думку, критично та системно мислити, логічно обґрунтовувати власну позицію, діяти творчо, вияв ініціативи у процесі навчання, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими з метою заохочення подальшого розвитку відповідних умінь.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім бального може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із

використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Бали в межах рівня допомагають диференціювати досягнення учнів / учениць з урахуванням того, чи мають вони базові знання, чи вміння переросли в навички та наскільки сформована воля дотримуватися вимог до оформлення і представлення результатів навчання.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Критерії оцінювання розробляються вчителем для кожного предмету самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів з урахуванням їхніх індивідуальних здібностей та темпу оволодіння навчальним матеріалом. Перед кожним видом роботи вчитель зобов'язаний ознайомити учнів з критеріями оцінювання.

Окремі завдання для формуального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (*завдання початкового рівня передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання; середнього рівня — розуміння та застосування елементів змісту навчання; достатнього — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); високого — уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодувати інформацію (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати*). Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання.

Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

Підсумкове оцінювання здійснюють після кожної вивченої теми. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно. Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Групи загальних результатів навчання за період вивчення теми позначати цифрами 1, 2, 3, 4 та виставляються на основі формуального, поточного оцінювань з теми та групи загальних результатів підсумкової (комплексної) роботи з теми.

На підставі оцінок за групами загальних результатів навчання з тем, враховуючи важливість вивчених тем, виставляються групи загальних результатів навчання за семестр та фіксують у журналі з написом Група 1, Група 2, Група 3)

Семестрові оцінки виставляються за групами загальних результатів навчання за семестр.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель (за потреби) може запропонувати учнівству:

1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;

2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями. Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних

цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета.

Оцінка за семестр може бути скоригованою. Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють.

Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Оцінювання результатів навчання учнів під час дистанційного навчання може здійснюватися очно або дистанційно, з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, відеозв'язку та має здійснюватися з дотриманням вимог академічної доброчесності. Результати оцінювання фіксуються у класних журналах.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень.

Підсумкове оцінювання за рік. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за рік учитель/вчителька може запропонувати учнівству виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями

Річну оцінку можна виставляти на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеозв'язку.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (5-8 класи)

Рівень	Бал	Загальна характеристика
П о ч а т	1.	<i>Учень/учениця:</i> сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого/прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; виконує частину простих завдань/навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2.	<i>Учень/учениця:</i> відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістовних і логічних помилки;

к о в и й		виконує прості завдання/навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідеї, висловлених іншими; комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3.	<i>Учень/учениця:</i> відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаному частковій відповіді на запитання; припускається незначних змістовних і логічних помилок; виконує завдання/навчальні дії за наданим зразком за допомогою вчителя; долучається до роботи в групі. Висловлює свої думки простими фразами/реченнями; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
	4.	<i>Учень/учениця:</i> відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії; виконує завдання/навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; Виконує обов'язки, розподілені в групі; використовує прості фрази/речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах запропонованої теми.
С е р е д н і й	5.	<i>Учень/учениця:</i> застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття/явища/навчальні дії; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази/речення.
	6.	<i>Учень/учениця:</i> застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття/явища/навчальні дії, наводить прості приклади; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази/речення.
	7.	<i>Учень/учениця:</i> знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводити окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки;

		виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання; долучається до спілкування в межах запропонованої теми та визначає завдання через поставлені завдання.
Д о с т а т н і й	8.	<i>Учень/учениця:</i> аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.
	9.	<i>Учень/учениця:</i> аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її уточнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання. ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.
	10.	<i>Учень/учениця:</i> виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
В и с о к и	11.	<i>Учень/учениця:</i> узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє в групі;

й		узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
	12.	<i>Учень/учениця:</i> оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлену інформацію в різних ситуаціях; застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких/творчих завдань; виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.

Оцінювання результатів навчання учнів 9-11 класів здійснюється за 12-бальною шкалою згідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів основної й старшої школи (відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 № 329). Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація. Обов'язковому оцінюванню підлягають результати навчання учнів з предметів інваріантного складника (базових та обов'язково-вибіркових предметів) навчального плану як складової освітньої програми закладу освіти.

Поточне та підсумкове оцінювання може здійснюватися у таких формах: усній (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування); письмовій (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування); цифровій (зокрема шляхом тестування в електронному форматі); графічній (зокрема шляхом організації роботи з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами); практичній (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, роботи з біологічними об'єктами, виготовлення виробів) та інших.

Рівні результатів навчання учнів визначаються за: сформованістю пізнавальної діяльності (мотивації пізнання, сприймання, осмислення, перетворення знання, практичної діяльності); сформованістю знань, умінь, ціннісних ставлень як складників ключових і предметних компетентностей; володінням розумовими операціями: вмінням аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо; пізнавальною активністю; мірою самостійності та творчості у виконанні навчальних завдань; сформованістю вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, висувати і формулювати гіпотези.

Результати навчання учнів позначаються цифрами від 1 до 12 (оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою).

У кінці кожної теми вчитель проводить тематичне оцінювання. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (9 клас)

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
----------------------------------	------	--

I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення.
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії.
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності.
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів
повної загальної середньої освіти**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення.
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії.
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності.
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Семестрове оцінювання у 10-11 здійснюється на підставі тематичного окремо з алгебри і початків аналізу і окремо з геометрії. Семестрова оцінка з математики виводиться як середнє арифметичне семестрових оцінок з двох математичних курсів (алгебри і початків аналізу та геометрії) та здійснюється округлення до цілого числа. Семестрова оцінка з математики виставляється без дати до класного журналу на сторінку з алгебри і початків аналізу в стовпчик з надписом «I семестр. Математика», «II семестр. Математика» та на сторінку зведеного обліку. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню та виставляється на сторінку з алгебри і початків аналізу. Річна оцінка з математики виставляється на сторінку з алгебри і початків аналізу в стовпчик з надписом «Річна. Математика». На сторінку зведеного обліку навчальних досягнень учнів річна оцінка з математики виставляється у стовпчик «Математика».

VI. Модельні навчальні програми та навчальні програми

Освітня програма для 1-2, 3-4 класів розроблена відповідно Типової освітньої програми НУШ-2 авторського колективу під керівництвом Шияна Р.Б. на виконання Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту» та у

відповідності до Державного стандарту початкової освіти (Постанова Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»).

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743;

Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743.

У 5-8 класах використовуються програми, які розроблено на основі модельних навчальних програм. Оскільки навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, під час формування переліку цих програм враховано особливості та потреби учнів у досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо.

Модельні навчальні програми 5- 6 класи НУШ

Освітня галузь	Предмет	Модельна навчальна програма
Мовно-літературна	Українська мова	«Українська мова. 5-6 класи» для ЗЗСО (авт. Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавренчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.)
	Українська література	«Українська література. 5-6 класи» для ЗЗСО (авт. Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.)
	Зарубіжна література	«Зарубіжна література. 5-6 класи» для ЗЗСО (авт. Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко–Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П.)
	Англійська мова	«Іноземна мова. 5-9 класи» для ЗЗСО (авт. Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М.)
Природнича	Пізнаємо природу	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс) для ЗЗСО (авт. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.)
Інформатична	Інформатика	«Інформатика 5-6 класи» для ЗЗСО (авт. Морзе Н.В., Барна О.В.)
Математична	Математика	«Математика 5-6 класи» для ЗЗСО (авт. Істер О.С.)
Громадянська та історична	Вступ до історії України	«Вступ до історії України та громадянської освіти 5 клас» для ЗЗСО (авт. Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В.)
	Історія України. Всесвітня історія	«Історія України. Всесвітня історія. 6 клас для ЗЗСО (авт. Піскарьова І.О., Бурлака О.В., Майорський В.В., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.)

	Громадянська освіта	«Громадянська освіта 6-9 класи» для ЗЗСО (автор Васильків І.Д., Кравчук В.М. Танчин І.З.)
Фізична	Фізична культура	«Фізична культура 5-9 класи» для ЗЗСО (авт. Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.)
Технологічна	Технології	«Технології 5-6 класи» для ЗЗСО (авт. Ходзицька І.Ю., Горобець)
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс) для ЗЗСО (авт. Гущина Н.І., Василяшко І.П.)
	Культура добросусідства	«Культура добросусідства» модельна навчальна програма для ЗЗСО (авт.Араджионі М.А.)
Мистецька	Мистецтво	«Мистецтво 5-6 класи» (інтегрований курс) для ЗЗСО (авт. Гайдамака О.)
Міжгалузеві інтегровані курси	Безпековий практикум	«Безпековий практикум. 5-9 класи» (авт. Воронцова Т.В., Пономаренко С.В., Лаврентієва І.В., Хомич О.Л., Андрук Н.В.)
	STEM	Модельна навчальна програма для ЗЗСО (авт. Бутурліна О.В., Артемева О.Є.)

Модельні навчальні програми 7-8 класи НУШ

Освітня галузь	Предмет	Модельна навчальна програма
Мовно-літературна	Українська мова	«Українська мова. 7-9 класи» для ЗЗСО (авт. Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавренчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.)
	Українська література	«Українська література. 7-9 класи» для ЗЗСО (авт. Яценко Т.О., Пахаренко В.І.)
	Зарубіжна література	«Зарубіжна література. 7-9 класи» для ЗЗСО (авт. Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко–Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П.)
	Англійська мова	«Іноземна мова. 5-9 класи» для ЗЗСО (авт. Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М.)
Природнича	Біологія	«Біологія. 7-9 класи» (авт. Самойлова А.М., Тагліна О.В., Утерська О.М.)
	Географія	«Географія, 7-9 класи» для ЗЗСО (авт. Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.)
	Фізика	«Фізика. 7-9 класи» для ЗЗСО (авт. Кременський Б.Г., Гельфгат І.М.,

		Божинова І.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О.О.)
	Хімія	«Хімія. 7-9 класи для ЗЗСО (авт.Григорович О.В.)
Інформатична	Інформатика	«Інформатика 7-9 класи» для ЗЗСО (авт.Морзе Н.В., Барна О.В.)
Математична	Алгебра	«Алгебра 7-9 класи» для ЗЗСО (авт. Істер О.С.)
	Геометрія	«Геометрія 7-9 класи» для ЗЗСО (авт. Бурда М.І., Тарасенкова Н.А., Васильєва Д.В.)
Громадянська та історична	Історія України	«Історія України. 7-9 класи» для ЗЗСО (авт. Бурлака О.В., Желіба О.В., Павловська-Кравчук В.А., Худобець О.А., Черкас Б.В., Щупак І.Я.)
	Всесвітня історія	«Всесвітня історія. 7-9 класи» для ЗЗСО (авт. Щупак І.Я., Посунько А.С., Бакка Т.В., Власова Н.С., Желіба О.В.)
	Громадянська освіта	«Громадянська освіта 6-9 класи» для ЗЗСО (авт. Васильків І.Д., Кравчук В.М. Танчин І.З.)
Фізична	Фізична культура	«Фізична культура 7-9 класи» для ЗЗСО (авт. Боженков В.Є., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Дутчак М.В., Дніпров О.С.)
Технологічна	Технології	«Технології 7-9 класи» для ЗЗСО (авт. Ходзицька І.Ю., Горобець)
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи для ЗЗСО (інтегрований курс) для ЗЗСО (авт. Гущина Н.І., Василяшко І.П.)
	Підприємництво і фінансова грамотність	«Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» для ЗЗСО (авт. Кузнецова А.Я., Довгань А.І., Часнікова О.В., Шніцер О.П., Тригуб О.В., Гірченко Т.Д., Шабанова О.В., Харченко А.М., Нагайчук Н.Г.)
Мистецька	Мистецтво	«Мистецтво 7-9 класи» (інтегрований курс) для ЗЗСО (авт.Гайдамака О.)
Міжгалузевий інтегрований курс	STEM	Модельна навчальна програма для ЗЗСО (авт. Бутурліна О.В., Артемєва О.Є.)

Освітню програму для 9 класу укладено за такими навчальними програмами:

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

- навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам».

VII. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується у закладі освіти в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, квести, інтерактивні, інтегровані, проблемні уроки, відео-уроки інтегровані уроки, ділові ігри, заняття-практикуми, заняття з елементами STEM-технологій, навчально-практичні заняття, дослідно-експериментальні заняття.

Також формами організації освітнього процесу є педагогічні технології, методи, які застосовують учителі закладу освіти:

- технології дистанційного і змішаного навчання;
- технологія критичного мислення;
- STEM-технології;
- ІКТ технології;
- технологія особистісно-орієнтованого навчання;
- технології кооперативного навчання;
- технології ситуативного моделювання постановка і розв'язання проблемних питань;
- методи опрацювання дискусійних питань;
- медіаосвітні технології; тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Педагогами закладу проводяться консультації з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів; формуються та реалізуються індивідуальні освітні траєкторії для учнів.

У Великосєвастіянівському ліцеї відстеження якості освіти здійснюється відповідно до «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Великосєвастіянівському ліцеї», схваленого на засіданні педагогічної ради (Протокол № 1 №від 29.08.2023) та затвердженого наказом від 01.09.2023 № 102).

Організація інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у 2025/2026 навчальному році

Організація інклюзивного навчання в закладі загальної середньої освіти регламентується Постановою КМУ від 15.09.2021 №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (далі – Порядок) зі змінами від 26.04.2022 №483 та від 30.08.2022 №979 та наказу МОН від 29.05.2025 №787 «Про внесення змін до Примірного положення про команду

психолого-педагогічного супроводу учня з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти». В нормативних документах окреслено рівні надання підтримки в освітньому процесі дітям з особливими освітніми потребами, критерії визначення та умови їхнього забезпечення, Індивідуальну програму розвитку, регламентує необхідність введення посади асистента вчителя, за потреби – асистента дитини та визначає особливості надання корекційно-розвиткових послуг.

Керівник закладу загальної середньої освіти на підставі заяви батьків або інших законних представників дитини з ООП та висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини в обов'язковому порядку створює інклюзивний клас та організовує інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, моделює індивідуальну освітню траєкторію для дитини відповідно до категорії її труднощів/потреб, які зазначені у висновку інклюзивно-ресурсного центру. Освітній процес учнів з ООП регламентується наказом відділу ОКМС Христинівської міської ради №108 від 22.08.2025 «Про організацію інклюзивного навчання у 2025/2026 навчальному році в закладах освіти Христинівської міської територіальної громади».

У 2025/2026 навчальному році у Великосевастьянівському ліцеї інклюзивну форму навчання організовано для 3 учнів: учня 2 класу (висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 21.05.2025 року № ІРЦ-85743/2025/615783), учня 5 класу (висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 19.10.2021 №ІРЦ -85743/2021/287305, повторна оцінка від 23.05.2025), учня 6 класу (висновок про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 08.01.2025 №ІРЦ -85743/2025/579046), наказ директора ліцею №112 від 30.08.2025. Діти інклюзивних класів, у т.ч. діти з ООП, навчаються за освітньою програмою закладу освіти з можливістю її **адаптації** або модифікації відповідно до труднощів/потреб дитини з ООП.

Також для дітей з ООП передбачено доповнення освітньої програми корекційно-розвитковим складником – 2 та 6 класи - 2 рівень підтримки, 5 клас - 3 рівень підтримки.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладі освіти здійснюється за системою та загальними критеріями оцінювання, затвердженими МОН, та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

Однією зі складових підтримки дітей з ООП в освітньому процесі є створення в закладі освіти команд психолого-педагогічного супроводу (наказ директора ліцею №116 від 02.09.2025). До складу команди супроводу обов'язково залучаються фахівці інклюзивно-ресурсного центру. Для залучення фахівців ІРЦ керівник закладу освіти звертається до інклюзивно-ресурсного центру, який проводив комплексну оцінку та надав висновок, у зручному форматі, у тому числі листом, із запрошенням долучитися до складу команди. Після надання кандидатури фахівця інклюзивно-ресурсного центру для включення його до складу команди супроводу керівник закладу освіти наказом затверджує персональний склад команди, включаючи до неї педагогічних працівників закладу, які безпосередньо працюють з дитиною з ООП, її батьків, інших фахівців.

Додаток 1
до освітньої програми I ступеня

**Навчальний план початкової школи з навчанням українською мовою відповідно
НУШ-2 додатка 1 до наказу №743-22 від 12.08.2022
(1-2 класи)**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		1	2	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	10
	Іноземна мова	2	3	5
Математична	Математика	3	3	6
Суспільствознавство	Я досліджую світ:	7	8	15
	мовно-літературна	2	2	4
	математична	1	1	2
	природнича	2	2	4
	технологічна	1	1	2
	інформативна	-	-	-
	соціальна та здоров'язбережна громадянська та історична	0,5	0,5	1
	Інформатика		1	1
Мистецька	Мистецтво:			4
	музичне мистецтво	1	1	2
	образотворче мистецтво	1	1	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	6
	УСЬОГО	19+3	21+3	40+6
	<i>Підсилення предмета</i> Математика	1		

	<i>Курс за вибором</i>			
	Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	
	Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	48

Додаток 2
до освітньої програми І ступеня

**Навчальний план початкової школи з навчанням українською мовою відповідно
НУШ-2 додатка 1 до наказу №743-22 від 12.08.2022
(3-4 класи)**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		3	4	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	5	5	10
	Іноземна мова	3	3	6
Математична	Математика	4	4	8
Суспільствознавство	Я досліджую світ:	7	7	14
	мовно-літературна	2	2	4
	математична	1	1	2
	природнича	2	2	4
	технологічна	1	1	2
	інформативна	-	-	-
	соціальна та здоров'язбережнна	0,5	0,5	1
	громадянська та історична	0,5	0,5	1
	Інформатика	1	1+1	3
Мистецька	Мистецтво:			4
	музичне мистецтво	1	1	2
	образотворче мистецтво	1	1	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	6
	УСЬОГО	22+3	22+3	44+6
	<i>Підсилення предмета</i>			
	<i>Курс за вибором</i>			
	Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23	

	Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	26	52
--	---	----	----	----

Додаток 3
до освітньої програми II ступеня

**Навчальний план для 5-6 класів з навчанням українською мовою відповідно НУШ-2
додатка 3 до наказу МОН №235 від 19.02.2021
(в редакції наказу Міністерства освіти і науки України 09.08.2024 №1120)**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
----------------	----------	----------------------------

						Pa
		5	Г о д · п е р е р	6	Г о д · п е р е р	
Мовно-літературна	Українська мова	5	1	5	1	
	Українська література	2	0,5	2	0,5	
	Зарубіжна література	1,5	0,5	1,5	0,5	
	Іноземна мова	3,5	-	3,5	-	
Математична	Математика	6	2	6	2	
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2		1		
	Географія	-		2	1	
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	0,5	1		
	Культура добросусідства	-		0,5	0,5	
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	2	1	-		
	Історія України. Всесвітня історія	-		2,5	1,5	
	Історія України					
	Всесвітня історія					
	Громадянська освіта			0,5		
Інформатична	Інформатика	1		1		
Технологічна	Технології	1		1		
Мистецька	Мистецтво	1		1		
	<i>Міжгалузеві інтегровані курси STEM</i> <i>Безпековий практикум</i>	1,5 0,5	1,5	1,5	1,5	
Фізкультурна	Фізична культура	3		3		
	УСЬОГО	28+3		30+3		5
	Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	28		31		
	Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	28+3		31+3		
	Години для перерозподілу між освітніми компонентами (використано)	7,5	7,0	9,5	8,5	

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень				
		7	Г о д · п е р е р	8	Г о д · п е р е р	Р
Мовно-літературна	Українська мова	4	1	3,5	0,5	
	Українська література	2	0,5	1,5	0,5	
	Зарубіжна література	1,5	0,5	1,5	0,5	
	Іноземна мова	3,5	-	3,5	0,5	
Математична	Математика	-		-		
	Алгебра	3	0,5	3	0,5	
	Геометрія	2	0,5	2	0,5	
Природнича	Біологія	2		2		
	Географія	2		2		
	Фізика	2		2		
	Хімія	1		2		
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1		0,5		
	Фінансова грамотність	-		0,5		
Громадянська та історична	Історія України. Всесвітня історія	2	1	2	1	
	Громадянська освіта	1	0,5	1	0,5	
Інформатична	Інформатика	1+1		1,5+1,5		
Технологічна	Технології	1		1		
Мистецька	Мистецтво	1		1		
	<i>Міжгалузевий інтегрований курс STEM</i>	1,5	1,5	1,5	1,5	
Фізкультурна	Фізична культура	3		3		
	УСЬОГО	31,5+3		32+3		6
	Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	32		33		
	Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	28+3		31+3		

Години для перерозподілу між освітніми компонентами (використано)	6,5	6,0	9,5	6,0
---	-----	-----	-----	-----

Навчальний план для 7-8 класів з навчанням українською мовою відповідно НУШ-2 додатка 3 до наказу МОН №235 від 19.02.2021 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України 09.08.2024№1120)

Додаток 5
до освітньої програми II ступеня

Навчальний план для 9 класу закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою відповідно таблиці 1 до наказу МОН України №405 від 20.04.2018

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		9	всього
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3	3
	Мова корінного народу, національної меншини (російська мова)	-	-
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	1,5	1,5
	Фізика	3	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2+2	4
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		30+3	30+3
Додаткові година на: Курси за вибором «Моя Черкащина»		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	

Всього (без урахування поділу класів на групи)	34	
--	----	--

Додаток 6
до освітньої програми III ступеня

**Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою відповідно
таблиці 2 наказу МОН України №1493 від 28.11.2019 зі змінами, внесеними наказом
МОН України від 20.06.2025 №890**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	10	11	Всього
Базові предмети	27(29)	26(28)	53(57)
Українська мова	2	2	4
Українська література	2	2	4
Зарубіжна література	1	1	2
Іноземна мова ²	2	2	4
Мова і література корінного народу, національної меншини ³	-	-	-
Історія України	1,5	1,5	3
Всесвітня історія	1	1	2
Громадянська освіта	2	-	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	6
Біологія і екологія	2	2	4
Географія	1,5	1	2,5
Фізика і астрономія	3	4	7
Хімія	1,5	2	3,5
Фізична культура ⁴	3	3	6
Захист України	2	2	4
Вибірково-обов'язкові предмети:			
Інформатика	1,5	1,5	3
Мистецтво	1,5	1,5	3
Разом	30,5	29,5	60
Додаткові години на:			
Математика (профільний предмет)	5,5		8
Українська мова (профільний предмет)	-	2	
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	33,5	35	68,5

